ІННОВАЦІЙНА ПРАЦЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ВЕКТОР СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Мала Ірина Борисівна,
старший викладач кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: IrynaMB@krok.edu.ua,
ORCID: http://orcid.org/0000-0003-0773-5336

Кожен етап розвитку економічної системи пов'язаний із переоцінкою ролі продуктивних і виробничих відносин. Постійні зміни в масштабах, якості, структурі рушійних сил розвитку економіки справляють величезний вплив на усі складові соціально-економічного розвитку. Світовий досвід переконливо свідчить, що набуття конкурентних переваг, можливе лише за умови розбудови нової економіки, яка має істотні відмінності від індустріальної за багатьма компонентами, в першу чергу - за рушійними силами розвитку. Парадигма конкурентного розвитку в умовах становлення нової економіки передбачає зміну вектора від економічного зростання до збалансованої соціально-економічної динаміки. Національна економіка будь-якої країни орієнтована на закріплення своєї позиції в координатах економічного піднесення нової якості, що забезпечується відповідними тенденціями у сфері праці та соціально-трудових відносин. Праця як унікальний економічний ресурс трансформується від традиційного формату робочої сили до людського капіталу. Отже, вихідною передумовою становлення нової економіки є перетворення інтелекту на провідний ресурс економічного розвитку та зростання. Основними рисами нової економіки є: перетворення знань, інтелекту на провідний ресурс економічного розвитку суспільства; розширення можливостей економічного зростання; індивідуалізація особистості і суспільства; перехід від вертикально інтегрованих структур до мережевих організацій та участь у глобальних мережевих комунікаціях.

Однією із ключових характеристик економіки знань є визнання інтелектуального капіталу та інноваційної праці головними факторами економічного зростання. Інноваційна праця - це свідома доцільна діяльність на основі науково-технічних досягнень, спрямована на створення нових технологій, продуктів, послуг та інших нових споживчих цінностей, комерціалізація у різних сферах для одержання корисного ефекту та задоволення суспільних потреб.

Сьогодні ПАТ «АМКР» вкладає значні кошти у впровадження інноваційних технологій, закупівлю сучасного обладнання. Оскільки компанія своєю діяльністю перебуває у жорсткому конкурентному середовищі, для втримання своєї позиції вона запроваджує актуальність смартизації, пов'язану з підвищенням ефективності своєї діяльності, необхідністю відповідати сучасним вимогам контрагентів, потребою у майбутньому поступальному розвитку галузі.

Головною метою становлення металургійних смарт-виробництв є підвищення адаптивності галузі до динамічних змін у зовнішньому середовищі, підвищенні гнучкості управління підприємством; посиленні та поглибленні клієнтоорієнтованості. У процесі розвитку смарт-промисловості стрижнем виступають новітні діджитал-технології, за допомогою яких відбуваються «цифровізація та інтеграція вертикального і горизонтального ланцюжків створення доданої вартості, цифровізація пропонованих товарів та послуг, з'являються нові бізнес-моделі та платформи взаємодії з клієнтами [1].

До них належать IoT-платформи, аналіз великих даних, хмарні технології, візуалізація, інтелектуальні датчики, мобільні пристрої, «розумні» машини та механізми; багаторівнева взаємодію з клієнтами. Сьогодні серед смарт-рішень у метало виробництві є: інтернет речей, який дозволяє управляти виробничим процесом у режимі реального часу, дистанційно керувати роботою будь-якого пристрою та обладнання, підключених до єдиної системи. Смарт-пристрої контролюють та оптимізують роботу обладнання, дозволяючи оперативно визначити, скільки сировини споживається в тій чи іншій печі, якими бувають відхилення від нормативів витрат. Інтелектуальне моделювання та візуалізація процесів, що відбуваються всередині устаткування на основі даних, отриманих за допомогою сучасних датчиків. розробка нових продуктів та матеріалів, коли клієнту пропонується комплексне рішення – комбінація нових матеріалів з унікальними властивостями, технічні інженерні рішення щодо застосування нових сплавів у конкретних виробах.

На ПАТ «АМКР» має місце розвиток смарт-процесів, результатом якого стало впровадження інноваційного методу організації процесу ремонту на базі інтелектуальних агентів та принципів Industry 4.0. При реалізації проекту було здійснено інтелектуальне керування ремонтами промислових об'єктів на основі застосування CPS. Результати всебічного аналізу визначили, що для ефективного керування ремонтами на великих проммайданчиках потрібна максимально точна взаємодія розподілених складів, цехів, персоналу в рамках наявних інформаційних систем в умовах багатокритеріальності й великої кількості обмежень (екологія, енергоефективність, економіка). Засобами досягнення цілей проекту стали: мультиагентні CPS, які взаємодіють через хмару з використання спеціально розроблених для цього протоколів. Використовувані ключові підходи, технології і стандарти: Data Mining, Data House, OLAP, ISA95-ISA88, Industry 4.0, 5S, Big Data. Результати реалізації: скорочення часу простою до нуля за рахунок скорочення тривалості ремонту й технічного обслуговування; зниження виробничих витрат; оптимізація комплектів устаткування на підприємстві; підвищення якості ремонту і технічного обслуговування; підвищення безпеки.

Для покращення структури національного ринку металопродукції, підсилення конкурентної позиції на світовому ринку ПАТ «АМКР» запропоновано реалізацію проекту із виробництва нової продукції ArmaSaf - унікальної будівельної арматури нового класу, універсальність якої дозволяє знизити витрату металопрокату і уніфікувати використовувані матеріали. Нова продукція буде реалізовуватись на ринках України і Кавказу. Як результат

дослідження якісних характеристик інноваційної продукції ArmaSafe було визначено, що її виробництво значно підвищить конкурентні позиції ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» і надасть можливість отримувати економічний ефект освоєнням нових ринків збуту. Запропоновані заходи мають практичне значення, від їх впровадження підприємство зможе отримати загальний економічний ефект понад 248,4 млн. гривень.

Отже, формування інноваційної економіки потребує створення нової ідеології, яка орієнтується на нововведення. Розвиток інноваційної праці необхідно розглядати у контексті стратегічного вектора утвердження нової економіки, у якій новим стає все або майже все: ресурси, мотиваційні настанови, цінності, інтелект та ін. [2].

Список використаних джерел:

1. Амоша О.І., Нікіфорова В.А. Розвиток металургійної смарт- промисловості в Україні: передумови, проблеми, особливості, наслідки: науково-аналітична доповідь; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2019. 67 с.

2. Краус Н. М. К 78 Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.